L I G J
Nr.8080, datë.1.3.1996

PËR LETRAT ME VLERË

Në mbështetje të ligjit nr.7491, datë 29.4.1991 "Për dispozitat kryesore kushtetuese", me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI POPULLOR
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

KREU I

Neni 1
Objekti i ligjit

Objekti i këtij ligji është krijimi i sigurisë për investitorët e letrave me vlerë nëpërmjet krijimit të një Komisioni të Letrave me Vlerë, rregullimit të tregut të letrave me vlerë dhe të veprimtarisë së subjekteve që përfshihen në tregtimin e tyre, si dhe nëpërmjet kontrollit të emetimit publik dhe tregtimit të letrave me vlerë.

Neni 2
Përkufizime

1. Në këtë ligj, përveç rasteve kur konteksti parashikon ndryshe:

"Njoftim", nënkupton çdo formë publiciteti, qoftë në një botim, me anë të vendosjes së shpalljeve, qarkoreve apo dokumenteve të ngjashme, me anë të paraqitjes së fotografive apo filmave kinematografikë, me anë të transmetimeve radiotelevizive, me anë të shpërndarjes së regjistrimeve, apo në tjetër mënyrë;

"Bord", në lidhje me tregun e letrave me vlerë, nënkupton organin drejtues për kohën e veprimit të këtij tregu;

"Komision", nënkupton Komisionin e Letrave me Vlerë të përcaktuar në nenin 3 të këtij ligji;

"Shoqëri tregtare", nënkupton një shoqëri aksionare të krijuar në përputhje me ligjin nr.7638, datë 19.11.1992 "Për shoqëritë tregtare";

"Përfaqësues i një tregtari të letrave me vlerë", nënkupton një individ të punësuar nga një tregtar i licencuar për tregtimin e letrave me vlerë apo që vepron në marrëveshje me të dhe që kryen për tregtarin e letrave me vlerë çdo funksion të tij (me përjashtim të punës që kryhet nga llogaritarët, sekretarët apo arkëtarët). Shpërblimi i përfaqësuesit të tregtarit të letrave me vlerë bëhet me anë të një page, shpërblimi komisioner apo forme tjetër.

"Funksion", nënkupton autoritet dhe detyrë;

"Përfaqësues i investimeve", nënkupton një individ të punësuar nga një këshilltar i licencuar investimesh apo që vepron në marrëveshje me të dhe që kryen për këshilltarin e licencuar të investimeve çdo funksion të tij (me përjashtim të punës që kryhet nga llogaritarët, sekretarët apo arkëtarët). Shpërblimi i përfaqësuesit të investimeve bëhet me anë të një page, shpërblimi komisioner apo forme tjetër.

"Emetues", nënkupton një subjekt nga i cili janë emetuar apo do të emetohen letra me vlerë;

"Tregtar i licencuar i letrave me vlerë", nënkupton një shoqëri tregtare e cila është lejuar nga autoriteti përkatës në vend të kryejë një veprimtari në lidhje me letrat me vlerë, qoftë si një agjent për të tjerët, qoftë për vete;

"Këshilltar i licencuar investimesh", nënkupton një person i cili është lejuar nga autoriteti përkatës në vend të kryejë një veprimtari lidhur me këshillimin e të tjerëve mbi letrat me vlerë, përfshirë marrëveshjet mbi blerjet, shitjet apo këmbimin e letrave me vlerë; por nuk përfshin:

i) një bankë të licencuar nga Banka Qendrore;

ii) një tregtar të licencuar apo një përfaqësues të një tregtari të licencuar, këshilla e të cilit mbi investimet, drejtimin e veprimtarisë së tij apo punësimin në tregtimin e letrave me vlerë është vetëm e rastit;

iii) një drejtues investimesh të licencuar;

"Një drejtues investimesh i licencuar", nënkupton një shoqëri tregtare të licencuar, qoftë në bazë të këtij ligji apo ligjit nr.7979, datë 26.7.1996 "Mbi fondet e investimeve", për të kryer një veprimtari në administrimin e letrave me vlerë për llogari të të tjerëve;

"Përfaqësues i licencuar", nënkupton, sipas rastit, një individ i cili është i licencuar të veprojë si përfaqësues i një tregtari apo përfaqësues investimesh;

"I licencuar", nënkupton një person të licencuar që lejohet të kryejë veprimtari në investimin e letrave me vlerë sipas kërkesave të neneve 29 dhe 30 të kreut 5 të këtij ligji;

"Anëtar", nënkupton një tregtar të licencuar të letrave me vlerë që është pranuar si anëtar në tregun e letrave me vlerë;

" Rregulla", nënkupton rregullat që drejtojnë veprimtarinë e tregut të letrave me vlerë apo të anëtarëve të tij, me çfarëdo emri që paraqiten dhe kudo që të përfshihen. Rregullat e listimit përfshihen në statutin e shoqërisë së licencuar për të vënë në veprim një treg të letrave me vlerë;

"I listuar", nënkupton një subjekt, aksionet e të cilit janë miratuar nga Komisioni për t'u kuotuar në tregun e letrave me vlerë;

"Letra me vlerë" nënkupton:

a) aksione si pjesë të kapitalit të një shoqërie tregtare;

b) çdo instrument që krijon apo konfirmon borxhin që është emetuar apo propozohet për t'u emetuar nga një shoqëri që përfshin, në veçanti, letra borxhi;

c) hua, obligacione dhe instrumente të tjera që krijojnë apo konfirmojnë borxhin e emetuar nga Qeveria shqiptare apo për të, ose nga një shoqëri publike ("Letrat me vlerë të Qeverisë dhe të borxhit publik");

ç) çdo të drejtë, të paraqitur nga garantuesit apo të tjera, për të nënshkruar aksionet apo letrat me vlerë të borxhit ("garantuesit");

d) çdo kontratë mundësie për të zotëruar apo për të vënë në përdorim çdo letër tjetër me vlerë ("kontratë mundësie");

dh) të drejtat sipas një kontrate për zotërimin apo vënien në përdorim të ndonjë letre tjetër me vlerë, dorëzimi i së cilës do të bëhet në një datë të ardhshme dhe me një çmim mbi të cilin është rënë dakord kur kontrata është nënshkruar (që përfshin nje datë dhe një çmim të përcaktuar në përputhje me kontratën) ("kontratat e ardhshme");

e) të drejtat sipas një kontrate e cila nuk siguron dorëzimin e letrave me vlerë, por qëllimi i së cilës është të sigurojë fitim apo të shmangë humbjet duke iu referuar luhatjeve në:

i) një indeks aksionesh apo faktorë të tjerë të ngjashëm lidhur me letra të tjera me vlerë;

ii) çmimin e letrave të tjera me vlerë;

iii) përqindjen e interesit të ofruar për paratë në depozita;

ë) çdo instrument tjetër që gjykohet nga Komisioni, për qëllimet e këtij ligji, si letër me vlerë, por nuk përfshin:

i) kambialet;

ii) bonot e thesarit me një maturim fillestar më pak se një vit;

iii) premtim-pagesat;

iv) certifikatat e depozitave të emetuara nga një bankë e licencuar nga Banka e Shqipërisë;

v) aksione apo njësi në një fond investimesh, subjekt rregullimi i ligjit nr.7979, datë.26.7.1995 "Mbi fondet e investimeve";

"Tregu i letrave me vlerë", nënkupton një bursë kapitali apo të letrave me vlerë apo ndonjë treg tjetër, një sistem apo vend tregtimi, me anë të të cilit:

a) ofertat për shitje, blerje apo këmbim të letrave me vlerë kryhen dhe pranohen rregullisht;

b) ofertat apo kërkesat kryhen rregullisht, kur janë oferta apo kërkesa të paracaktuara, apo janë të pritshme, që rezultojnë drejtpërdrejt apo tërthorazi në bërjen apo pranimin e ofertave për shitje, blerje apo këmbim të letrave me vlerë; ose

c) jepet informacion rregullisht lidhur me çmimet dhe shpërblimet që persona ose grupe të veçanta propozojnë, apo presin, të shesin, të blejnë apo të këmbejnë letrat me vlerë;

"Nënshkrimi", nënkupton blerjen e letrave me vlerë të emetuara rishtazi, me qëllim rishitjen

publike në emër të emetuesit, garancinë për një emetues se pjesa e pashitur e emetimit apo shitjes publike të letrave me vlerë të emetuesit do të tërhiqen nga tregu.

KREU II
KOMISIONI I LETRAVE ME VLERË

Neni 3
Krijimi i Komisionit të Letrave me Vlerë

1. Komisioni i Letrave me Vlerë, që më poshtë do të quhet "Komisioni", do të krijohet si një institucion me autoritet mbikëqyrës e licencues për tregun e letrave me vlerë dhe, me zhvillimet e këtij të fundit, merr atributet e një institucioni të pavarur me seli në Republikën e Shqipërisë.

2. Komisioni gëzon të gjithë atributet e personit juridik, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

3. Komisioni përbëhet nga pesë komisionerë, të cilët emërohen me propozim të Presidentit të Republikës dhe me miratim të Kuvendit Popullor për një periudhë pesëvjeçare. Në rast se një komisioner largohet nga detyra për shkaqe të ndryshme, të parashikuara në këtë ligj, ose për arsye të përligjura, komisioneri që do ta zëvendësojë atë emërohet në të njëjtën mënyrë sipas parashikimeve të këtij paragrafi dhe do të ushtrojë funksionet e tij vetëm për periudhën e mbetur të kohës. Komisionerët, të cilëve u ka mbaruar afati i emërimit të tyre, gëzojnë të drejtën e rizgjedhjes.

4. Komisioni e zhvillon veprimtarinë e tij nëpërmjet mbledhjeve të komisionerëve, në të cilat duhet të marrin pjesë të paktën tre anëtarë të tij.

Neni 4
Funksionet e Komisionit

1. Komisioni ka funksionet e mëposhtme:

a) licencon, vëzhgon dhe mbikëqyr veprimtaritë e tregut të letrave me vlerë, si dhe të ofruesve për pastrimin e llogarive, dhe rregullimin e transaksioneve të letrave me vlerë në llogaritë përkatëse;

b) licencon, mbikëqyr dhe vëzhgon veprimtaritë e tregtarëve të licencuar, këshilltarëve të investimeve, përfaqësuesve të tyre përkatës dhe drejtuesve të licencuar të investimeve;

c) miraton statutin dhe rregulloren e shoqërive të licencuara për të vepruar në tregun e letrave me vlerë, ofruesve të shërbimeve për pastrimin e llogarive dhe rregullimin e transaksioneve të letrave me vlerë si dhe të depozitave përkatëse;

ç) vëzhgon dhe vendos rregullat për drejtimin e të licencuarve, duke përfshirë revokimin dhe pezullimin e licencave;

d) nxit dhe inkurajon standarde të larta për mbrojtjen e investitorëve dhe integritetit ndërmjet të licencuarve;

dh) mbështet funksionimin e tregut të letrave me vlerë në mënyrë të rregullt, të hapur dhe të informuar siç duhet;

e) ndërmerr të gjithë hapat e nevojshëm për të mbrojtur interesat e investitorëve dhe ndalon veprimet e paligjshme, të pandershme dhe të papërshtatshme lidhur me tregtimin e letrave me vlerë;

ë) ushtron dhe përmbush të drejta dhe detyra të tilla që i akordohen apo vendosen mbi të;

f) miraton, ndryshon, pezullon dhe shfuqizon rregulla dhe urdhra të tillë siç autorizohen, ose si të përshtatshme për t'u plotësuar nga ky ligj dhe mund të përcaktojë termat e përdorura në këtë ligj në mënyrë që të përputhen me aktet e tij. Ai ndërmerr të gjithë hapat e nevojshëm për të siguruar përputhjen e këtij ligji me çdo rregull të vendosur në bazë të tij;

g) mbikëqyr mënyrën e tregtimit dhe llojin e letrave me vlerë që tregtohen në tregun përkatës dhe miraton rregullat e tregut të letrave me vlerë lidhur me anëtarësinë, listimin, pjesëmarrjen minimale, mjaftueshmërinë e kapitalit, shpalljet, raportimet periodike, raportimet për të gjithë transaksionet si dhe pastrimin e llogarive e rregullimin e transaksioneve.

Neni 5
Komisionerët

1. Një nga pesë komisionerët emërohet si kryetar i Komisionit të Letrave me Vlerë me

propozim të Presidentit të Republikës dhe miratohet nga Kuvendi Popullor, njëherazi me propozimet për komisionerët e tjerë.

2. Kryetari i Komisionit mund t'ia delegojë kompetencat e tij njërit prej anëtareve të Komisionit, që do të shërbejë si zëvendëskryetar. Kryetari ngarkohet me funksionet ekzekutive dhe administrative të Komisionit, duke përfshirë emërimin dhe mbikëqyrjen e personelit të Komisionit, ndarjen e punës midis personelit dhe njësive administrative të Komisionit si dhe përdorimin dhe shpenzimin e fondeve. Për kryerjen e funksioneve të tij, kryetari i Komisionit duhet të drejtohet nga një politikë e përgjithshme dhe vendim rregullues i marrë nga Komisioni.

3. Në rast se Kryetari i Komisionit është i sëmurë, ndodhet jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë, apo është i pamundur për të kryer detyrën e tij si kryetar Komisioni, zëvendëskryetari do të veprojë në vend të tij, brenda kompetencave të vendosura nga kryetari i Komisionit.

4. Publikimet lidhur me vendet bosh për komisioner në Komision dhe emërimet në to bëhen vetëm me dekret të Presidentit.

Neni 6

1. Anëtari i Komisionit, pas mbarimit të periudhës së emërimit të tij, ka të drejtën të rizgjidhet vetëm një herë.

2. Komisioneri mund të largohet nga detyra vetëm në këto raste:

a) kur ndaj tij, me vendim të gjykatës, është dhënë një dënim penal;

b) kur ai mungon në tre mbledhje të Komisionit radhazi, pa lejen e këtij të fundit;

c) në qoftë se ai bëhet mendërisht dhe fizikisht i paaftë për të kryer detyrën e tij si komisioner;

ç) pas një muaji kur ai ka bërë kërkesë me shkrim për dorëheqje, të cilën ia ka paraqitur Presidentit;

d) kur vdes;

Kur vërtetohet njëri nga rastet e mësipërme, posti i komisionerit konsiderohet bosh.

3. Komisioni funksionon normalisht kur shumica e anëtarëve të tij është e pranishme.

Neni 7
Funksionimi i Komisionit

1. Mbledhjet e Komisionit do të zhvillohen në vendin, datën dhe orën që caktohet nga Komisioni.

2. Kryetari i Komisionit mund të thërrasë mbledhjen e Komisionit në çdo kohë. Komisioni mblidhet edhe me kërkesën me shkrim të një komisioneri të vetëm, brenda shtatë ditësh të depozitimit të kërkesës.

3. Mbledhja e Komisionit drejtohet nga kryetari dhe, në mungesë të tij, nga zëvendëskryetari i Komisionit.

4. Çdo anëtar i Komisionit i pranishëm në mbledhjen e Komisionit, ka të drejtën e një vote.

5. Çdo çështje që diskutohet në mbledhjen e Komisionit vendoset me shumicën e votave të komisionerëve.

Kryetari i Komisionit në çdo rast ka të drejtën e vetos.

6. Mbledhja e Komisionit protokollohet dhe konfirmohet nga anëtarët e tij.

Neni 8
Administrimi i Komisionit

Komisioni organizon dhe rregullon administratën, procedurat dhe punën e tij.

Neni 9
Komitetet e Komisionit

1. Për qëllim të kryerjes së funksioneve të tij në bazë të këtij ligji, Komisioni mund të krijojë komitete të veçanta dhe u paraqet apo u ngarkon atyre probleme për të shqyrtuar, drejtuar dhe këshilluar.

2. Komisioni mund të ngarkojë ndonjë person për të qenë anëtar i çdo komiteti të krijuar në bazë të këtij ligji, qoftë ky person komisioner ose jo, dhe këta persona do të qëndrojnë në këtë detyrë për aq kohë sa Komisioni ta gjykojë të arsyeshme.

3. Çdo detyrë që i paraqitet komitetit sipas pikës 1 të këtij neni, dhe çdo detyrë e ngarkuar në pikën 2 të këtij neni, mund të tërhiqet apo anulohet nga Komisioni në çdo kohë dhe asnjë prej këtyre detyrave nuk duhet të pengojë Komisionin në përmbushjen e detyrave të tij.

4. Komiteti i krijuar në bazë të këtij neni mund të zgjedhë një nga anëtarët e tij si kryetar dhe me urdhër të veçantë apo të përgjithshëm të Komisionit mund të rregullojë procedurat dhe punët e tij.

5. Mbledhjet e komitetit mund të mbahen në vendin, datën dhe orën që vendos kryetari i këtij komiteti ose sipas udhëzimeve të Komisionit.

6. Mbledhja e komitetit protokollohet. Komiteti duhet të informojë vazhdimisht Komisionin mbi veprimtarinë e tij.

Neni 10
Paraqitja e interesave

Në rast se personi është i pranishëm në një mbledhje të Komisionit ose të ndonjë komiteti të Komisionit ku shqyrtohet një problem që i përket këtij personi dhe për të cilën ai është drejtpërdrejt apo tërthorazi i interesuar, menjëherë pas fillimit të mbledhjes, ky person duhet të paraqesë interesat e tij dhe nuk duhet, vetëm në rast se kërkohet nga Komisioni apo komiteti, të marrë pjesë në çdo shqyrtim, diskutim apo votim lidhur me këtë problem.

Neni 11
Personeli i Komisionit

1. Komisioni punëson, mbi baza dhe kushte që ai i gjykon të arsyeshme, profesionistë, teknikë dhe zyrtarë të tjerë, si dhe personel tjetër, kur ai e gjykon të arsyeshme për kryerjen e funksioneve të tij.

2. Komisioni duhet të caktojë një drejtor ekzekutiv, detyra e të cilit do të jetë të ndihmojë Komisionin në të gjithë drejtimet për ta lehtësuar nga disa funksione të tij.

Neni 12
Ruajtja e sekretit

Çdo komisioner, zyrtar apo punonjës i Komisionit:

a) duhet të ruajë dhe të ndihmojë në çdo kohë mbajtjen e sekretit lidhur me çdo çështje për të cilën është në dijeni dhe që lidhet me kryerjen e funksioneve të tij sipas këtij ligji;

b) nuk duhet t'ia komunikojë në asnjë rast ndonjë prej këtyre problemeve personave të tjerë apo t'i lejojë ndokujt të marrë informacion që është në zotërim, kujdes dhe kontroll të Komisionit.

Neni 13
Financimi i Komisionit

Komisioni do të financohet nga buxheti i shtetit për një periudhë kohe derisa të funksionojë si institucion i pavarur ku pagimi i kuotave apo detyrimeve të tjera ndaj Komisionit do të jenë të mjaftueshme për funksionimin e tij.

a) Pagimi i kuotave apo detyrimeve të tjera ndaj Komisionit ka të bëjë me:

i) kërkesën që i bëhet Komisionit për licencë, miratim, përjashtim, dorëheqje apo modifikim në bazë të këtij ligji apo rregullave të vendosura për zbatimin e tij;

ii) funksionet e tjera që kryen Komisioni në bazë të këtij ligji, ose një komitet i krijuar nga Komisioni;

iii) çdo problem tjetër i cili parashikohet nga ky ligj;

iv) miratimin e planeve të emetimeve publike;

v) mbikëqyrjen;

vi) çdo gjë që bëhet gjatë kryerjes së funksioneve lidhur me pervetësimet.

b) pagimin në favor të Komisionit të një detyrimi lidhur me çdo blerje apo shitje të letrave me vlerë të regjistruara në tregun e letrave me vlerë ose që i është shpallur atij sipas disa rregullave të përcaktuara;

c) shumat që mund t'i grumbullohen Komisionit herë pas here, gjatë kohës së funksionimit të tij; dhe

d) shumat që mund t'i paguhen Komisionit herë pas here nga Kuvendi Popullor për këtë qëllim.

Neni 14
Viti financiar

1. Viti financiar i Komisionit do të jetë periudha prej dymbëdhjetë muajsh që mbaron në 31 dhjetor të çdo viti dhe viti financiar do të fillojë me hyrjen në fuqi të këtij ligji dhe do të mbarojë në 31 dhjetorin e ardhshëm.

2. Komisioni do t'i paraqesë Kuvendit Popullor për miratim preventiva të të ardhurave dhe shpenzimeve për vitin e ardhshëm financiar jo më vonë se 30 nëntori i çdo viti financiar.

Neni 15
Llogaritë

Komisioni organizon mbajtjen e llogarive në përputhje me ligjin "Për kontabilitetin".

Neni 16
Raporti vjetor

Komisioni përgatit një raport vjetor mbi veprimtaritë e tij jo më vonë se gjashtë muaj pas mbarimit të vitit të tij financiar dhe i dërgon një kopje Kuvendit Popullor.

KREU III
ORGANIZIMI I TREGUT TË LETRAVE ME VLERË

Neni 17

a) Banka e Shqipërisë mund të krijojë dhe vërë në funksionim një treg letrash me vlerë;

b) Një treg letrash me vlerë mund të krijohet dhe vihet në funksionim sipas pikës (a) të këtij neni, qoftë drejtpërdrejt nga Banka e Shqipërisë ose nëpërmjet një shoqërie të krijuar posaçërisht për këtë qëllim nga Banka e Shqipërisë.

c) Banka e Shqipërisë vendos standarde për kompetencat e tregtarëve të licencuar, këshilltarëve të investimeve, përfaqësuesve përkatës dhe për administratorët e licencuar të investimeve;

ç) Banka e Shqipërisë përshkruan formën dhe përmbajtjen e deklaratave dhe informacioneve të tjera financiare si dhe parimet dhe standardet kontabël të përdorura gjatë përgatitjes së tyre.

Neni 18

1. Në rastin kur tregu i letrave me vlerë organizohet sipas nenit 17 (a), Banka e Shqipërisë do të krijojë një departament të posaçëm të quajtur "Departamenti i Bursës së Tiranës".

2. Departamenti i Bursës së Tiranës zhvillon veprimtarinë e tij në përputhje të plotë me këtë ligj dhe me ligjin nr. 8076, datë 22.2.1996 "Për Bankën e Shqipërisë".

3. Personeli i Departamentit të Bursës së Tiranës ka të drejta dhe kufizime të njëjta me ato të personelit të Bankës së Shqipërisë, të përcaktuara në ligjin nr.8076, datë. 22.2.1996 "Për Bankën e Shqipërisë".

Neni 19
Bordi mbikëqyrës i Bursës së Tiranës

1. Në rastin kur tregu i letrave me vlerë organizohet sipas nenit 17 (a), krijohet Bordi Mbikëqyrës i Bursës së Tiranës, në përputhje me përcaktimin e bërë në nenin 2 të këtij ligji.

2. Në rastin kur tregu i letrave me vlerë organizohet sipas nenit 17 (b), me miratim të Komisionit të Letrave me Vlerë, në përputhje me ligjin nr. 7638, datë 19.11.1992 "Për shoqëritë tregtare", krijohet bordi mbikëqyrës i Bursës së Tiranës.

Neni 20

1. Bordi Mbikëqyrës i Bursës së Tiranës, i krijuar sipas pikës 1 të nenit 19 të këtij ligji, do të përbëhet nga 5 anëtarë:

- Guvernatori i Bankës së Shqipërisë, kryetar i Bordit.
- Një anëtar i emëruar nga ministri i Financave.
- Dy anëtarë të përzgjedhur nga guvernatori i Bankës së Shqipërisë prej agjentëve të tregut të letrave me vlerë.
- Drejtori i departamentit të Bursës së Tiranës, president i Bursës së Tiranës.

2. Anëtarët e Bordit Mbikëqyrës të Bursës së Tiranës duhet të jenë shtetas shqiptarë, me reputacion të mirë, të zotërojnë arsimin e lartë përkatës dhe të kenë përvojë profesionale në fushën bankare dhe në veprimtarinë tregtare.

3. Bordi Mbikëqyrës i Bursës së Tiranës ushtron veprimtarinë e tij në përputhje me rregulloren "Për funksionimin e Bordit Mbikëqyrës të Bursës së Tiranës", të miratuar nga Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë.

4. Bordi vendos rregulla të tilla, që ai i konsideron të nevojshme dhe të dëshirueshme për të patur efikasitet në rregullimin, veprimtarinë, drejtimin dhe kontrollin e tregut të letrave me vlerë, të cilat i bëhen të njohura paraprakisht Komisionit.

5. Kur Bordi Mbikëqyrës i Bursës së Tiranës gjykon se është e nevojshme të bëhen ndryshime në rregulloret e tij, i paraqitet një projekt me ndryshimet e propozuara për miratim: Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë, në rast se është krijuar sipas nenit 19.1, dhe Komisionit, në rast se është krijuar sipas nenit 19.2 të këtij ligji.

6. Komisioni apo Këshilli Mbikëqyrës i Bankës së Shqipërisë, brenda 14 ditëve miratojnë ose kundërshtojnë me shkrim, pjesërisht ose plotësisht, të gjitha ndryshimet e propozuara. Ndryshimet e propozuara dhe të pranuara sipas këtij paragrafi hyjnë në fuqi nga data e pranimit të tyre. Nëse ndryshimet e propozuara nuk kundërshtohen brenda 14 ditëve, miratimi do të konsiderohet i dhënë dhe efektet e tij juridike fillojnë në datën kur mbaron afati 14-ditor.

Neni 21

1. Për përmbushjen e detyrës së mbrojtjes së investitorëve apo për rregullimin e duhur të tregut të letrave me vlerë, Banka e Shqipërisë mund të udhëzojë tregun e letrave me vlerë:

a) lidhur me tregtimin nëpërmjet pajisjeve apo sistemeve të tregut të letrave me vlerë ose lidhur me tregtimin e një letre të caktuar me vlerë në treg;

b) lidhur me mënyrën apo ndonjë aspekt të veprimtarisë së tregut, përfshirë këtu mënyrën e raportimit të tregtimit jashtë sferës së veprimtarisë së tregut nga anëtarët; ose

c) lidhur me çdo çështje tjetër që Banka e Shqipërisë e konsideron të nevojshme për administrimin efektiv të këtij ligji.

Neni 22
Autoriteti i Bankës së Shqipërisë për të kërkuar amendamente të rregullave

Kur Banka e Shqipërisë e gjykon të nevojshme për mbrojtjen e investitorëve, mund t'i kërkojë me shkrim Bordit Mbikëqyrës të Bursës së Tiranës të bëjë apo ndryshojë një apo disa rregulla. Banka e Shqipërisë duhet të specifikojë amendamentet dhe datën kur do të hyjnë në fuqi ndryshimet e tyre. Bordi Mbikëqyrës i Bursës së Tiranës vepron në përputhje me këtë kërkesë sa më shpejt të jetë e

mundur pas marrjes së njoftimit nga Banka e Shqipërisë.

Neni 23

Bordi i ofron asistencë Bankës së Shqipërisë kur ajo e kërkon një gjë të tillë, për qëllim të kryerjes së funksioneve të saj, duke i dhënë informacion lidhur me tregtimin e letrave me vlerë apo informacion tjetër të veçantë që Banka e Shqipërisë mund të kërkojë për administrimin e duhur të këtij ligji.

KAPITULLI IV
VEPRIMTARIA NË TREGUN E LETRAVE ME VLERË

Neni 24
Kufizime në krijimin e tregut të letrave me vlerë

Asnjë person juridik apo fizik, përveç Bankës së Shqipërisë, nuk ka të drejtë të krijojë një treg të letrave me vlerë, i cili nuk është licencuar nga Komisioni sipas dispozitave të këtij ligji.

Neni 25
Kërkesa për licencën e tregut të letrave me vlerë

1. Vetëm një shoqëri tregtare mund t'i bëjë kërkesë Komisionit për të marrë licencë për funksionimin e një tregu të letrave me vlerë.

2. Sipas pikës 1 të këtij neni, kërkesë për licencë bëhet në një formë të caktuar dhe shoqërohet nga kuota përkatëse.

Neni 26
Dhënia e licencës për tregun e letrave me vlerë

1. Në bazë të kërkesës për licencë të marrë sipas nenit 25 të këtij ligji, Komisioni mund të japë licencën në qoftë se plotësohen këto kushte:

a) dhënia e licencës i shërben interesave të publikut; dhe

b) kërkuesi i licencës plotëson kushtet e përcaktuara në pikën 2 të këtij neni.

2. Kushtet që duhet të plotësojë kërkuesi i licencës janë:

a) objektivat e statutit të kërkuesit të licencës duhet të përfshijnë krijimin dhe veprimtarinë e një tregu të letrave me vlerë;

b) kërkuesi i licencës mund të sigurojë dhe mirëmbajë pajisjet e nevojshme dhe të përshtatshme apo sistemet e drejtimit të punës në tregun e letrave me vlerë;

c) kërkuesi i licencës duhet të ketë jo më pak se 3 anëtarë të cilët merren me shpërndarjen e letrave me vlerë në mënyrë të pavarur dhe në konkurrencë me njëri-tjetrin;

ç) rregullat dhe procedurat që duhet të ndjekë kërkuesi i licencës duhet të jenë të tilla që të sigurojnë funksionimin e rregullt të pajisjeve apo sistemeve të tij si dhe t'u japë investitorëve sigurinë e duhur;

d) kërkuesi i licencës ka bërë marrëveshje të tilla që Komisioni i gjykon të kënaqshme për:

i) pastrimin dhe rregullimin e llogarive në tregtimin e letrave me vlerë për të siguruar kryerjen e transaksioneve në tregun e letrave me vlerë, si dhe për regjistrimin e publikimin e këtyre transaksioneve;

ii) mbikëqyrjen e tregut;

iii) evidentimin efektiv dhe përputhjen e rregullave të tij me këtë ligj, si dhe me rregullat e vendosura në bazë të këtij ligji; dhe

iv) shqyrtimin e ankesave të bëra nga anëtarët e tij lidhur me veprimtarinë në letrat me vlerë.

Neni 27

Tërheqja e licencës për tregun e letrave me vlerë

Komisioni mund të tërheqë një licencë për tregun e letrave me vlerë dhënë një shoqërie, në bazë të nenit 26 të këtij ligji, në qoftë se:

a) shoqëria ndalon veprimtarinë në tregun e letrave me vlerë;

b) shoqëria është shpallur në gjendje falimentimi nga gjykata; ose

c) shoqëria vepron në kundërshtim me interesin publik.

Neni 28

Autoriteti disiplinor i Komisionit

1. Përpara se Komisioni të qortojë, të gjobojë, të pezullojë, të përjashtojë apo të ndërmarrë veprime disiplinore ndaj një anëtari të tregut të letrave më vlerë, Bordi duhet që brenda shtatë ditësh t'i japë Komisionit me shkrim të dhëna mbi emrin dhe natyrën e veprimit që propozohet të ndërmerret.

2. Sipas pikës 1 të këtij neni, Komisioni ka autoritet të ndërmarrë çdo veprim në lidhje me tregun e letrave me vlerë në qoftë se gjykon se është në përputhje me licencën e anëtarit të tregut të letrave me vlerë.

KREU V

LICENCIMI I AGJENTËVE NË INVESTIMIN E LETRAVE ME VLERË

Neni 29

Licencimi

1. Askush nuk mund të ndërmarrë një veprimtari lidhur me investimin në letrat me vlerë në qoftë se nuk është i licensuar nga Komisioni sipas këtij kreu.

2. Në këtë ligj, "Veprimtari lidhur me investime në letrat me vlerë", nënkuptohet ndërmarrja e njërit prej veprimeve të mëposhtme:

a) blerja, shitja, nënshkrimi i letrave me vlerë apo një ofertë që pranon të bëjë një nga këto veprime, qoftë për vete, qoftë si agjent;

b) administrimi apo oferta për të administruar letra me vlerë të të tjerëve, qoftë apo jo drejtues investimesh;

c) dhënia apo ofrimi i këshillave investitorëve apo investitorëve të mundshëm lidhur me blerjen, shitjen, nënshkrimin apo kërkesën për letra me vlerë;

ç) ofrimi i shërbimeve për pastrimin e llogarive dhe rregullimin e transaksioneve në letrat me vlerë;

d) ofrimi i shërbimeve depozituese për letrat me vlerë; dhe

dh) çdo veprimtari tjetër që Komisioni e gjykon si investim në letra me vlerë për qëllim të këtij ligji.

Neni 30

Kërkesa për licencë

1. Sipas këtij kreu, kërkesa për licencë i bëhet Komisionit në një formë dhe mënyrë të përcaktuar nga Komisioni i Letrave me Vlerë dhe shoqërohet nga kuota përkatëse.

2. Kërkesa duhet të specifikojë llojin e letrave me vlerë me të cilat do të operohet si dhe shërbimet për të cilat ai e gjykon veten të aftë për të zhvilluar këtë veprimtari.

3. Komisioni mund t'i kërkojë një kërkuesi të licencës informacion plotësues, kur e gjykon të nevojshme.

Neni 31

Dhënia e licencës së tregtimit, investimit apo këshillimit

1. Licenca e tregtimit dhe licenca e investimit do t'i jepen vetëm asaj shoqërie aksionare e cila me kohë do të punësojë të paktën një person që ka licencë përfaqësimi si tregtar, sipas këtij kreu.

2. Komisioni mund ta japë ose ta refuzojë një kërkesë për licencë të kryer sipas nenit 30 të këtij ligji.

3. Komisioni e jep licencën në rastet kur ai e gjykon se kërkuesi i licencës i përmbush kushtet për të zhvilluar veprimtari në investimet në letrat me vlerë dhe se ai ofron të gjitha shërbimet që përshkruhen në kërkesën për licencë, përndryshe Komisioni e refuzon licencën.

4. Gjatë shqyrtimit të kërkesës për licencë, Komisioni, nëse kërkuesi i licencës është një person fizik, apo një shoqëri tregtare, duhet të mbajë parasysh për personin fizik apo anëtarët e organeve drejtuese të shoqërisë këto kushte:

a) gjendjen financiare;

b) përshtatshmërinë që ekziston midis arsimimit, kualifikimit dhe përvojës së tij me llojin e kërkesës për licencë;

c) aftësitë për të përmbushur detyrat e propozuara në mënyrë efiçente, të ndershme dhe të drejtë; dhe

ç) reputacionin, karakterin, integritetin financiar dhe besueshmërinë e tij.

5. Për qëllime të këtij neni, Komisioni mund të marrë parasysh çdo informacion tjetër që zotëron, pavarësisht nëse burimi i informacionit është kërkuesi i licencës ose jo.

6. Për qëllim të pikës 3 të këtij neni, Komisioni mund të marrë parasysh çështjet që lidhen me:

a) një person i cili është ose do të jetë i punësuar apo bashkëpunon me kërkuesin e licencës për qëllim të kryerjes së veprimtarisë me të cilën është i lidhur kërkuesi i licencës;

b) një person që është i punësuar ose do të punësohet apo që shoqërohet me kërkuesin e licencës për qëllim të kryerjes së veprimtarisë me të cilën ka lidhje kërkesa për licencë;

c) kërkuesin e licencës, në rast se ai është një shoqëri tregtare, aksionar kryesor, drejtor apo zyrtar i shoqërisë tregtare.

7. Në pikën 6 të këtij neni, "Aksionar kryesor" në lidhje me një shoqëri tregtare, nënkupton një person i cili zotëron një pjesë të aksioneve në një ndërmarrje:

a) vlera nominale e së cilës është e barabartë ose më e madhe se 25 për qind e kapitalit aksionar të emetuar të shoqërisë tregtare; ose

b) e cila i jep të drejtën personit të ushtrojë apo kontrollojë 25 për qind ose më shumë të votave në ndonjë asamble të përgjithshme të shoqërisë tregtare.

Neni 32

Dhënia e licencës së përfaqësuesit

1. Licenca e përfaqësimit i jepet vetëm individit, dhe në rastin e një shoqërie tregtare, vetëm personit i cili ka mandatin për të përfaqësuar shoqërinë në marrëdhënie me të tretët.

2. Komisioni do të japë një licencë përfaqësimi si tregtar apo licencë përfaqësimi investimi, nëse, pas shqyrtimit të kërkesës, ai nuk gjen shkak të besojë se kërkuesi i licencës nuk do të përmbushë detyrat e zotëruesit të licencës së përfaqësimit efektivisht dhe me ndershmëri; në të kundërt, Komisioni refuzon dhënien e licencës.

Neni 33

Autoriteti i Komisionit për vendosjen e kufizimeve

1. Komisioni mund të japë një licencë, e cila do të jetë subjekt i kushteve dhe kufizimeve që Komisioni i gjykon të përshtatshme. Në çdo kohë, nëpërmjet një njoftimi me shkrim që i dërgohet personit të licencuar, Komisioni mund të ndryshojë ndonjë kusht apo kufizim për kohën që licenca është e vlefshme, apo të vendosë ndonjë kusht ose kufizim të mëtejshëm.

2. Komisioni mund të kërkojë si kusht për licencimin e një personi, si përfaqësues apo drejtues dhe në vazhdimësi të një licencimi të tillë, që ai të kalojë disa provime të administruara apo nën mbikëqyrjen e Komisionit në përputhje me normat e ligjit të letrave me vlerë, rregullat e Komisionit dhe të Shoqërisë së Letrave me Vlerë të paraqitura në nenin 4 të këtij ligji dhe praktika e veprimtarisë së lirë në tregun e letrave me vlerë.

Neni 34
Revokimi dhe pezullimi i licencave

1. Komisioni mund të revokojë licencën e dhënë një personi sipas këtij kreu, nëse individi :

a) është i paaftë mendërisht apo fizikisht, e konfimuar kjo nga raportet mjekësore, për të kryer veprimtaritë me të cilat ka të bëjë licenca ;

b) ka falimentuar një herë në Shqipëri apo diku tjetër;

c) është dënuar për krime në ekonomi si brenda territorit të Republikës së Shqipërisë ashtu dhe jashtë saj, për mashtrim, falsifikim si dhe për vepra penale të tjera të cilat parashikojnë një dënim me heqje lirie për mbi dhjetë vjet;

ç) është shpallur fajtor për shkelje të këtij ligji apo ndonjë rregulli të këtij ligji;

d) shkel apo nuk përmbush ndonjë kusht apo kufizim të zbatueshëm lidhur me licencën;

dh) ndërpret veprimtarinë për të cilën ka marrë licencë;

e) zotëron një licencë përfaqësimi dhe licenca e tregtarit apo këshilltarit të investimeve të cilin ai përfaqëson i është revokuar apo pezulluar; ose

2. Komisioni mund të revokojë licencën e dhënë një shoqërie tregtare sipas këtij kreu nëse:

a) shoqëria tregtare likujdohet apo është urdhëruar të mbyllet;

b) emërohet një marrës apo drejtues i pasurisë së shoqërisë tregtare;

c) shoqëria tregtare ndërpret veprimtarinë për të cilën ajo është licencuar;

ç) Komisioni ka arsye për të besuar se shoqëria tregtare, apo ndonjë drejtues ose punonjës i saj, nuk i kanë përmbushur detyrat e tyre me efektivitet dhe ndershmëri;

d) shoqëria tregtare shkel apo nuk përmbush ndonjë kusht apo kufizim që zbatohet në lidhje me licencën;

dh) shoqëria tregtare shkel një rregull të këtij ligji;

e) shoqëria tregtare nuk punëson të paktën një person i cili ka licencën e përfaqësimit të dhënë sipas këtij kreu.

3. Komisioni, nëse e shikon të përshtatshme, mundet që në vend të revokimit të licencës, ta pezullojë atë për një periudhë të caktuar, ose derisa të ndodhë një ngjarje e caktuar, siç mund ta përcaktojë ai.

4. Komisioni mund të revokojë licencën me kërkesën e të licencuarit.

5. Një personi, të cilit i është revokuar apo pezulluar licenca sipas këtij neni, do të gjykohet si i palicencuar që nga data që Komisioni i revokon apo i pezullon licencën.

6. Pezullimi apo revokimi i një licence sipas këtij neni nuk vepron si i tillë kur:

a) shmang apo ndikon në ndonjë marrëveshje, transaksion apo rregullim që ka të bëjë me tregtimin e letrave me vlerë të realizuara nga personi të cilit i është pezulluar apo revokuar licenca, pavarësisht nëse marrëveshja, transaksioni apo rregullimi është kryer para apo pas pezullimit apo revokimit të licencës; ose

b) ndikon në ndonjë të drejtë, përgjegjësi apo detyrim që del nga një marrëveshje, transaksion apo rregullim i tillë.

Neni 35

Komisioni nuk ka të drejtë:

a) të refuzojë dhënien e një licence; ose

b) të revokojë apo pezullojë një licencë; po qe se ai nuk e njofton, sipas rastit, kërkuesin e licencës apo të licencuarin, lidhur me qëllimin dhe arsyet përse është vendosur kështu, duke i dhënë atij mundësinë e dëgjimit.

Neni 36
Regjistri i të licencuarve

1. Komisioni do të njoftojë Bankën e Shqipërisë për çdo licencë të miratuar. Komisioni do të mbajë një regjistër të personave që janë pajisur me licenca sipas këtij kreu.

2. Për çdo tregtar të licencuar, drejtues investimesh apo këshilltar investimesh, në regjistër do të shënohen:

a) emri i të licencuarit;

b) data në të cilën është dhënë licenca;

c) emri i secilit drejtues dhe sekretari të shoqërisë tregtare, në rastin e një licence tregtari apo drejtuesi investimesh, ose në rastin e një licence për këshilltar investimesh që i jepet një shoqërie tregtare, si dhe emrat dhe pronësitë e aksioneve të secilit aksionar; dhe

ç) materiale të tjera, siç mund të përcaktohen.

3. Për çdo përfaqësues të licencuar, në regjistër do të shënohen :

a) emri i personit të licencuar dhe data e dhënies së licencës;

b) emri dhe adresa e zyrës së punës së tregtarit apo këshilltarit të investimeve në lidhje me të cilin ai është licencuar; dhe

c) materiale të tjera, siç mund të përcaktohen.

4. Regjistri që do të mbahet sipas pikës 1 të këtij neni, do të qëndrojë i hapur për t'u inspektuar falas nga publiku gjatë orarit të zakonshëm zyrtar.

Neni 37

Njoftimi për ndryshime

1. Çdo subjekt i licencuar, në të gjithë rastet e përmendura në vijim të këtij neni, duhet që brenda 14 ditëve të paraqesë me shkrim te Komisioni, në një formë të përcaktuar, problemet kryesore dhe hollësitë që kanë të bëjnë me ngjarjen në fjalë.

Kur:

a) një tregtar i licencuar, drejtues investimesh ose këshilltar investimesh ndërpret veprimtarinë për të cilën i është dhënë licenca;

b) një përfaqësues i licencuar pushon së qeni përfaqësues për tregtarin apo këshilltarin e investimeve në lidhje me të cilin ishte dhënë licenca e përfaqësimit; apo

c) ndodh ndonjë ndryshim në ndonjë material të veçantë, i cili kërkohet nga neni 36 i këtij ligji për t'u regjistruar në regjistrin e licencave,

2. Në bazë të këtij ligji, mund t'i kërkohet të licencuarit që t'i japë Komisionit dhe Bankës së Shqipërisë informacion shtesë nëpërmjet raporteve periodike apo diçkaje tjetër.

KREU VI

OFERTAT PUBLIKE TË LETRAVE ME VLERË TË VEÇANTË

Neni 38

Ofertat e aksioneve, të premtim-pagesave dhe garancive

1. Ky kre zbatohet vetëm për letrat me vlerë të tilla si: aksionet, premtim-pagesat apo garancitë.

2. Në kuptim të këtij kreu, një person thuhet se ofron letra me vlerë, nëse ai fton dikë tjetër për të lidhur një marrëveshje me qëllim nënshkrimin apo zotërimin e ndonjë letre me vlerë, ose kur ai fton një person tjetër të kryejë një ofertë të tillë.

3. Një ofertë letrash me vlerë quhet publike kur ajo i bëhet më shumë se 100 personave.

4. Njoftimi, i ndryshëm nga plani, i cili shpall një ofertë publike të letrave me vlerë, për të cilën sipas këtij kreu kërkohet një plan, nuk do t'i paraqitet publikut në Republikën e Shqipërisë në qoftë se njoftimi nuk përcakton se është publikuar më parë një plan dhe nuk jep një adresë në Republikën e Shqipërisë nga ku mund të sigurohet ky njoftim.

Neni 39

Publikimi dhe regjistrimi i planit

1. Kur në Republikën e Shqipërisë bëhet një ofertë publike letrash me vlerë, ofruesi do të publikojë një plan, i cili do të jetë në dispozicion të publikut falas dhe në një adresë të caktuar në Republikën e Shqipërisë, gjatë gjithë periudhës së kohës që oferta e letrave me vlerë qëndron e hapur.

2. Ofruesi duhet që, jo më pak se 21 ditë përpara publikimit të planit, të dorëzojë një kopje të tij për regjistrim pranë Komisionit dhe Bankës së Shqipërisë.

3. Nuk mund të publikojë një plan një person i paregjistruar nga Komisioni.

4. Nëse një person që bën një ofertë publike ka publikuar një plan, brenda 12 muajve në vijim nga data kur oferta është bërë për herë të parë, mund të publikojë një plan vetëm për diferencat që rezultojnë që nga publikimi i planit të mëparshëm, dhe që ka mundësi të ndikojë në vlerën e letrave me vlerë, me kusht që plani i ri të shoqërohet edhe me një kopje të atij të mëparshmit.

Neni 40

Përmbajtja e planit

1. Komisioni regjistron një plan vetëm nëse:

a) plani përmban në mënyrë të plotë informacionin që investitorët dhe këshilltarët profesionalë të tyre do të kërkonin dhe do të shpresonin të gjenin në të, në mënyrë që të bënin një vlerësim korrekt mbi :

i) aktivet dhe pasivet, pozitën financiare, fitimet dhe humbjet si dhe planet e emetuesit të letrave me vlerë; dhe

ii) të drejtat që kanë të bëjnë me këto letra me vlerë;

b) plani përmban, gjithashtu, informacion dhe të dhëna shtesë, si dhe përmbush disa kërkesa dhe norma të tjera, ashtu siç mund të përcaktohen ato nga Komisioni.

Neni 41

Dëmshpërblimi për planet false apo mashtruese

Çdo drejtues i një emetuesi, apo ndonjë person tjetër i cili është përgjegjës për planin, është i detyruar të dëmshpërblejë personin i cili zotëron ndonjë letër me vlerë që lidhet me këtë plan, nga e cila ai ka pësuar humbje si pasojë e një deklarate jo të vërtetë dhe mashtruese në plan, apo nga harresa e ndonjë të dhëne, e cila sipas nenit 40 të këtij ligji, duhet të përfshihet në plan.

Neni 42

Detyrimi për informim të vazhdueshëm

1. Çdo emetues i letrave me vlerë që është subjekt i një oferte publike, ose që zotërohen publikisht, do të informojë Komisionin dhe Bankën e Shqipërisë, anëtarët e emetuesit si dhe zotëruesit e tjerë të letrave me vlerë të tij mbi ato të dhëna, nëse ka, që lidhen me emetuesin apo filialet e tij, të cilat :

a) janë të nevojshme për to dhe për publikun për të vlerësuar pozitën financiare të emetuesit dhe filialeve të tij;

b) janë të nevojshme për të shmangur krijimin e një tregu fals për letrat me vlerë të tij; ose

c) që kanë shumë mundësi të ndikojnë dukshëm veprimtarinë e tregut në drejtim të çmimeve të letrave me vlerë të tij.

2. Në kuptim të këtij neni, letrat me vlerë quhen të zotëruara publikisht, nëse emetuesi ka më shumë se 100 zotërues të letrave me vlerë të tij, pavarësisht se kur janë emetuar këto letra me vlerë.

3. Përveç kërkesave të pikës 1 të këtij neni, emetuesi duhet të përmbushë detyrime dhe kërkesa të mëtejshme, ashtu siç mund të përcaktohen nga Këshilli i Ministrave, pas konsultimeve me Komisionin.

KREU VII

DREJTIMI I VEPRIMTARISË SË INVESTIMIT NË LETRAT ME VLERË

Neni 43

Parimet kryesore

Në drejtimin e veprimtarisë së investimit në letrat me vlerë, subjekti i licencuar gjatë gjithë kohës do të veprojë mbi bazën e parimeve të praktikës më të mirë, dhe në veçanti:

a) realizon një standard të lartë integrimi dhe tregtimi të ndershëm;

b) vepron me një shkallë të lartë aftësie dhe kujdesi;

c) realizon standarde të larta të drejtimit të tregut;

ç) kërkon nga klientët informacion mbi rrethanat dhe objektivat e tyre të investimit, të cilat mund të jenë shumë të vlefshme dhe i japin mundësi të licencuarit që të përmbushë detyrimet e tij kundrejt klientëve;

d) ndërmerr hapa të kujdesshëm për t'u dhënë klientëve, në mënyrë të qartë, ndonjë informacion të nevojshëm, ashtu siç këshillon i licencuari, në mënyrë që ata të marrin një vendim të drejtë dhe korrekt investimi;

dh) shmang ndonjë konflikt interesash me klientët, dhe nëse një konflikt i tillë shfaqet në mënyrë të pashmangshme, t'i sigurojë një trajtim të drejtë klientit nëpërmjet një informimi të plotë apo një mosveprimi; për më tepër, interesat e të licencuarit nuk duhet të vihen në mënyrë të pandershme mbi ato të klientëve:

e) mbron siç duhet, nëpërmjet veçimit dhe identifikimit, ato mjete të klientëve, për të cilat i licencuari është drejtpërdrejt përgjegjës;

ë) mban burime të mjaftueshme financiare për të përmbushur përgjegjësitë dhe premtimet në veprimtarinë e letrave me vlerë dhe përballon rrezikun që e shoqëron veprimtarinë përkatëse;

f) organizon dhe kontrollon punët e brendshme në mënyrë të përgjegjshme;

g) mban regjistrimet e duhura;

gj) bën rregullimet dhe sistemimet e duhura me qëllim që i gjithë stafi të jetë i përshtatshëm, i specializuar dhe i mbikëqyrur siç duhet, së bashku me një procedurë kontraktimi të përcaktuar mirë; dhe

h) vepron në lidhje me Komisionin dhe Bankën e Shqipërisë me një frymë të hapur dhe bashkëpunimi, si dhe informon Komisionin për çdo gjë që ka të bëjë me të licencuarin dhe që duhet t'i bëhet e ditur atij.

Neni 44

Rregullat e drejtimit

1. Këshilli i Ministrave, pas konsultimeve me Komisionin, mund të përcaktojë rregulla lidhur me drejtimin e veprimtarisë së investimit në letrat me vlerë nga subjektet e licencuara.

2. Kur ndonjë kontratë për shitjen apo blerjen e letrave me vlerë është në kundërshtim dhe shkel rregullat e drejtimit, të përcaktuar sipas këtij neni, shkelja është subjekt padie nga personi i cili ka pësuar humbje prej nje shkeljeje të tillë.

Neni 45

Nxjerrja e deklaratave për kontratat

1. Një tregtar i licencuar, për çdo kontratë lidhur me blerjen, shitjen apo këmbimin e letrave me vlerë të kontraktuara nga ai, qoftë si person kryesor apo si agjent, jo më vonë se fundi i ditës tjetër të tregtimit, pasi është nënshkruar kontrata, harton një deklaratë për kontratën, e cila duhet të jetë në përputhje me pikën 2 të këtij neni, dhe:

a) nëse kontrata nënshkruhet nga tregtari si agjent, të dorëzojë deklaratën origjinale për kontratën te personi në emër të të cilit ai ka kontraktuar; ose

b) nëse kontrata nënshkruhet nga tregtari si person kryesor, të mbajë për vete deklaratën për kontratën.

2. Deklarata për kontratën do të përmbajë:

a) emrin apo markën tregtare nën të cilën tregtari drejton veprimtarinë si tregtar, si dhe adresën e zyrës kryesore në të cilën ai drejton veprimtarinë;

b) nëse tregtari vepron si person kryesor, një deklaratë që tregon se ai vepron si i tillë;

c) emrin dhe adresën e personit, nëse ka, të cilit tregtari duhet t'ia japë deklaratën për kontratën dhe, nëse ai është i ndryshem, emrin e personit për të cilin kryhen transaksionet;

ç) datën e kontratës, si dhe datën në të cilën hartohet deklarata për kontratën;

d) sasinë dhe përshkrimin e letrës me vlerë, subjekt i kontratës;

dh) çmimin për copë të letrave me vlerë;

e) shumën e shpërblimit të pagueshëm sipas kontratës, ose në rastin e një këmbimi, të dhëna të mjaftueshme mbi letrat me vlerë të këmbyera, me qëllim identifikimin e tyre;

ë) normën apo shumën e komisionit që paguhet në lidhje me kontratën;

f) shumën e pullës së taksës, nëse ka, të pagueshme në lidhje me kontratën, dhe nëse është e zbatueshme, edhe në lidhje me transferimin;

g) datën e kontabilizimit;

gj) informacione të tjera, ashtu siç përcaktohet, për t'u siguruar se do të kryhet një kontroll i plotë mbi ekzekutimin e instruksioneve të klientit dhe kontabilizimin e transaksioneve të tregut.

Neni 46

Llogaritë që do të mbahen nga tregtarët dhe drejtuesit e licencuar të investimeve

1. Tregtari apo drejtuesi i licencuar i investimeve, mban ato veprime kontabël dhe regjistrime të tjera, të cilat në mënyrë të mjaftueshme shpjegojnë transaksionet dhe pozitën financiare të të gjithë veprimtarisë lidhur me licencën dhe që mundësojnë fitime të drejta dhe të vërteta. Gjithashtu, ai mban edhe llogaritë e humbjeve dhe bilancet që duhet të përgatiten kohe pas kohe. Këto regjistrime i mban në mënyrë dhe formë të tillë që ato të kontrollohen me saktësi dhe siç duhet.

2. Pa kufizuar parimet kryesore të pikës 1 të këtij neni, i licencuari do të mbajë ato veprime kontabël dhe regjistrime të tjera, si dhe do të arkivojë ato deklarata dhe raporte financiare, ashtu siç përcaktohet nga Këshilli i Ministrave, pas konsultimeve me Komisionin.

Neni 47

Pronësia e klientëve

1. Komisioni përcakton rregulla lidhur me veçimin dhe ruajtjen e parave apo letrave me vlerë të klientëve, të cilat i licencuari i mban në emër të tyre.

2. Pa kufizuar parimet kryesore të pikës 1 të këtij neni, rregullat e vendosura nga Komisioni mund:

a) të kerkojnë që paratë e klientëve të paguhen menjëherë në një llogari bankare, e cila duhet të përmbajë fjalën "klient";

b) të përcaktojë kushte lidhur me hapjen dhe mbajtjen e llogarive të klientëve, që kanë të bëjnë me rrethanat në të cilat mund të paguhen në ose nga këto llogari paratë që janë të ndryshme nga ato të klientëve, si dhe ato kushte që kanë të bëjnë me rrethanat në të cilat personave, mund t'u paguhen paratë e mbajtura në këto llogari;

c) të kërkojnë mbajtjen e llogarive dhe regjistrimeve lidhur me paratë apo letrat me vlerë të klientëve; dhe

ç) të kërkojnë shqyrtimin e llogarive dhe regjistrimeve nga një kontabilist publik i licencuar dhe t'i kërkojnë këtij kontabilisti që t'i raportojë Komisionit nëse, sipas tij, janë përmbushur kushtet e këtyre rregullave, si dhe ato që lidhen me çështje të tjera, ashtu siç mund të përcaktohet në këto rregulla të vendosura nga Komisioni.

3. Paratë apo pronësi të tjera të mbajtura nga i licesuari për llogari të një klienti, nuk do të përdoren për shlyerjen e borxheve të të licencuarit ose të detyrimeve për t'u paguar apo për të zbatuar vendimin e ndonjë gjykate.

Neni 48

Njoftimet

Këshilli i Ministrave, pas konsultimeve me Komisionin, mund të përcaktojë rregulla që kanë të bëjnë me formën dhe përmbajtjen e njoftimeve që lidhen me veprimtarinë e investimit në letrat me vlerë dhe mund të vendosin kufizime mbi personat që bëjnë këto njoftime.

KREU VIII

PRAKTIKAT E PALIGJSHME TË TREGTIMIT

Neni 49
Tregtimi i paligjshëm

1. Subjekti që tregton, këshillon apo cakton një person tjetër për të tregtuar letrat me vlerë të një shoqërie tregtare, për të cilën ai ka informacion i cili nuk është publik dhe që ndikon dukshëm në çmimin e letrave me vlerë, kryen krim të parashikuar nga Kodi Penal.

2. Ky nen është i zbatueshëm mbi:

a) drejtuesit, zyrtarët apo punonjësit e shoqërisë tregtare në fjalë;

b) personin e lidhur në një funksion profesional me atë shoqëri tregtare; dhe

c) personin i cili siguron një informacion të tillë prej ndonjërit nga personat e përmendur në paragrafët me shkronjat (a) ose (b) të pikës 2 të këtij neni.

3. Asnjë tregtim nuk anulohet apo do të jetë subjekt anulimi, vetëm sepse është në kundërshtim me këtë nen.

Neni 50
Tregtimi fals dhe manipulimi i tregut

1. Asnjë person nuk lejohet të krijojë, të shkaktojë ose të bëjë diçka me qëllim krijimin:

a) e një paraqitjeje false apo mashtruese lidhur me vëllimin e tregtimit të ndonjë letre me vlerë apo treg letrash me vlerë; ose

b) e një paraqitje false apo mashtruese të tregut për, ose lidhur me çmimin e një letre të tillë me vlerë.

2. Asnjë person nuk lejohet, nëpërmjet blerjes apo shitjes së ndonjë letre me vlerë që nuk ka të bëjë me ndryshimin në pronësinë e këtyre letrave me vlerë, apo nëpërmjet një transaksioni fiktiv ose mashtrimi, të mbajë, të qarkullojë, të shprehë apo të shkaktojë luhatje në çmimin e tregut të ndonjë letre me vlerë.

3. Në kuptim të pikës 2 të këtij neni, blerja apo shitja e letrave me vlerë nuk përbën ndryshim në pronësi, nëse personi, apo personi i shoqëruar me këtë person, që ka patur në zotërim një pjesë të këtyre letrave me vlerë përpara blerjes apo shitjes së tyre, zotëron përsëri një pjesë të këtyre letrave me vlerë edhe pas blerjes ose shitjes së tyre.

Neni 51
Përdorimi i deklaratave false si stimuj

Asnjë person nuk lejohet të stimulojë apo të përpiqet të stimulojë një person tjetër, për të tregtuar letra me vlerë:

a) nëpërmjet hartimit apo publikimit të ndonjë deklarate, premtimi apo parashikimi për të cilin ai është i ndërgjegjshëm se është fals apo mashtrues;

b) nëpërmjet fshehjes së ndonjë fakti të rëndësishëm, apo

c) nëpërmjet hartimit apo publikimit të ndonjë deklarate, premtimi apo parashikimi të papërgjegjshëm, që është fals dhe mashtrues.

Neni 52
Transaksionet mashtruese

Asnjë person, qoftë lidhur drejtpërdrejt apo tërthorazi me ndonjë transaksion apo person tjeter që përfshihet në blerjen, shitjen apo këmbimin e letrave me vlerë:

a) nuk lejohet të zbatojë ndonjë plan, skemë apo makinacion për të mashtruar personin tjetër; ose

b) nuk lejohet të angazhohet në ndonjë veprim, praktikë apo drejtim veprimtarie, i cili operon si mashtrues, apo ka të ngjarë të operojë si i tillë, në lidhje me personin tjetër.

Neni 53
Deklarata false apo mashtruese lidhur me shitjen e letrave me vlerë

Asnjë person nuk lejohet që drejtpërdrejt ose tërthorazi, me qëllim stimulimin e shitjes apo blerjes së letrave me vlerë të ndonjë shoqërie tregtare, të bëjë, me vetëdije të plotë, në lidhje me këto letra me vlerë apo me operacionet dhe veprimtarinë e shkuar ose të ardhshme të shoqërisë tregtare:

a) ndonjë deklaratë false apo mashtruese, në lidhje me ndonjë fakt të rëndësishëm; ose

b) ndonjë deklaratë, e cila për shkak të harresës ose mosparaqitjes së ndonjë fakti të rëndësishëm, është false apo mashtruese.

Neni 54
Detyrimi për zhdëmtim

1. Personi që është shpallur fajtor sipas këtij kreu, përveç detyrimit që ka për veprimin kriminal, është i detyruar të përgjigjet për dëmet e shkaktuara, kundrejt padisë së ngritur nga ndonjë person tjetër, i cili ka pësuar humbje financiare si pasojë e blerjes apo shitjes së letrave me vlerë në një çmim që është ndikuar nga veprimi apo transaksioni që është subjekt i krimit.

2. Pika 1 e këtij neni, nuk kufizon apo zvogëlon asnjë detyrim civil që një person mund të ketë në lidhje me ndonjë ligj tjetër.

KREU IX
PËRVETËSIMI

Neni 55
Përvetësimi

1. Në këtë kre, ”oferta për përvetësim” nënkupton një ofertë për të përvetësuar nga, apo në emër të një shoqërie tregtare (“ofruesi”):

a) të gjithë aksionet e një shoqërie tregtare tjetër (“shoqëria tregtare ofruese”) të ndryshme nga aksionet, të cilët në datën e ofertës zotërohen nga ofruesi; ose

b) ato aksione në shoqërinë tregtare ofruese që rezultojnë në marrjen e kontrollit efektiv të shoqërisë tregtare nga ana e ofruesit.

2. Në kuptim të pikës 1 të këtij neni, “marrja e kontrollit efektiv” nënkupton përvetësimin e aksioneve në një shoqëri tregtare ofruese e cila, bashkë me aksionet, nëse ka, që zotëron aktualisht ofruesi apo një shoqëri tregtare tjetër që parashikohet nga neni 56 i këtij ligji si e lidhur me ofruesin, ka të drejtën të ushtrojë apo kontrollojë ushtrimin e jo më pak se 50 për qind të të drejtave përkatëse të aksioneve me të drejtë vote në shoqërinë tregtare ofruese.

Neni 56
Shoqëritë tregtare të lidhura

Një shoqëri tregtare është e lidhur kur:

a) është shoqëri tregtare mbështetëse e një shoqërie tregtare tjetër;

b) është filial i një shoqërie tregtare tjetër; ose

c) është filial i një shoqërie tregtare mbështetëse të një shoqërie tregtare tjetër.

Neni 57

1. Komisioni mund të përcaktojë rregulla lidhur me kryerjen dhe drejtimin e ofertave të përvetësimit.

2. Kur Komisioni ka përcaktuar rregulla sipas pikës 1 të këtij neni, asnjë person nuk duhet të bëjë apo ndjekë realizimin e një oferte përvetësimi përveçse kur është në përputhje me këto rregulla.

KREU X
INFORMIMI, INSPEKTIMI DHE HETIMI

Neni 58
Autoriteti i Komisionit për të kërkuar informacion

1. Komisioni mundet që me anë të një lajmërimi me shkrim, t'i kërkojë çdo të licencuari që t'i japë atij atë informacion, të cilin Komisioni mund ta kërkojë me qëllim të ushtrimit të funksioneve të tij sipas këtij ligji.

2. Komisioni mund të kërkojë që informacioni të jepet brenda kohës së duhur dhe të konfirmohet sipas mënyrës që ai përcakton.

Neni 59
Autoriteti i Komisionit për të inspektuar

1. Me qëllim që të verifikohet nëse një person që është, apo ka qenë dikur, i licencuar apo ka vepruar në përputhje me kushtet apo kërkesat e këtij ligji, rregullave të përcaktuara në zbatim të këtij ligji, Komisioni mundet që, herë pas here, të inspektojë në konfidencë ndonjë dokument që lidhet me veprimtarinë për të cilën është kërkuar licenca.

2. Komisioni mund të kërkojë paraqitjen prej të licencuarit apo ndonjë personi tjetër, ndonjë nga dokumentet e përmendura në pikën 1 të këtij neni, për të cilin ai beson se disponon apo e ka nën kontroll.

Neni 60
Autoriteti i Komisionit për të hetuar

1. Kur Komisioni beson se:

a) është bërë një shkelje e këtij ligji apo rregullave të përcaktuara në bazë të tij;

b) një person mund të ketë kryer shkelje besimi, mashtrim apo keqdrejtim:

i) në tregtimin e letrave me vlerë;

ii) në drejtimin e investimeve në letrat me vlerë; ose

iii) në dhënien e këshillave lidhur me përvetësimin, disponimin, blerjen ose shitjen, ose investimi tjetër në ndonjë letër me vlerë;

c) mënyra sipas së cilës një person është angazhuar apo po angazhohet në ndonjë nga veprimtaritë e përmendura në pikën b të këtij neni, nuk është në interes të publikut investues apo në kundërshtim me interesin publik;

Komisioni mund të emërojë me shkrim një person të ngarkuar për verifikimin e ndonjë çështjeje që përmendet në nënpikat a, b dhe c dhe t'i raportojë rezultatet e verifikimit Komisionit.

2. Çdo person, për të cilin personi i ngarkuar për verifikim beson apo dyshon se disponon apo ka nën kontroll ndonjë dokument që përmban, ose ka mundesi të përmbajë,informacion të vlefshëm për një shqyrtim sipas këtij neni:

a) paraqet te personi i ngarkuar për verifikim, brenda kohës dhe në vendin që ai do të kërkojë, ndonjë nga dokumentet e kërkuara nga personi i ngarkuar për verifikim, që është ose mund të jetë i vlefshëm për shqyrtim, dhe që disponohet ose është nën kontrollin e tij;

b) nëse kërkohet nga personi i ngarkuar për verifikim, i jep atij shpjegime apo hollësi të mëtejshme lidhur me dokumentin e paraqitur në përputhje me ndonjë nga kërkesat e nënpikës a të këtij neni, ashtu siç do ta përcaktojë personi i ngarkuar për verifikim;

c) paraqet përpara personit të ngarkuar për verifikim, në kohën dhe vendin që ai mund të kërkojë me shkrim, dhe u përgjigjet me ndershmëri dhe me profesionalizëm pyetjeve që kanë të bëjnë me çështjet nën verifikim, siç do t'ia paraqesë personi i ngarkuar për verifikim atij; dhe

ç) i jep personit të ngarkuar për verifikim, gjithë ndihmën e mundshme lidhur me verifikimin.

Neni 61
Asgjësimi i dokumenteve

Personi i cili agjëson, falsifikon, fsheh ose në ndonjë formë tjetër zhduk, bëhet shkak apo lejon shkatërrimin, falsifikimin ose zhdukjen e ndonjë dokumenti, që është i vlefshëm për verifikim sipas nenit 59, ose për një hetim sipas nenit 60 të këtij ligji, bën shkelje.

Neni 62
Kuptimi i dokumentit

Në këtë ligj, “dokumenti” përfshin informacionin e regjistruar në një formë të caktuar.

Referencat lidhur me paraqitjen e tij përfshijnë referencat lidhur me paraqitjen e një kopje të informacionit në një formë të qartë.

KREU XI
TË NDRYSHME

Neni 63
Shkeljet dhe gjobat

Një person i cili shkel ndonjë kusht të këtij ligji, është fajtor dhe dënohet me gjobë:

a) në rastin e një personi i cili nuk është shoqëri tregtare, nga 5 mijë deri 200 mijë lekë;

b) në rastin e një shoqërie tregtare, nga 10 mijë deri 2 milionë lekë;

Neni 64
Masat disiplinore kundrejt të licencuarve

1. Një i licencuar që shkel ndonjë kusht të këtij ligji, apo ndonjë rregull të përcaktuar në bazë të këtij ligji, bën shkelje disiplinore dhe është subjekt procedimi disiplinor nga Komisioni pavarësisht nga ndonjë masë tjetër, qoftë civile ose penale, që mund të merret kundër të licencuarit në lidhje me të njëjtën sjellje.

2. Komisioni do të themelojë një komitet të përhershëm disiplinor.

3. Përbërja dhe procedura e komitetit disiplinor do të përcaktohen nga komisioni.

4. Komiteti disiplinor mundet, kur është i bindur pas hetimeve, që një i licencuar ka kryer një shkelje disiplinore, të ushtrojë mbi këtë të licencuar ndonjë nga sanksionet në vijim, ashtu siç e konsideron ai të përshtatshme në përputhje me rrethanat e shkeljes:

a) të bëjë një paralajmërim privat ose heqje vërejtjeje;

b) të nxjerrë një lajmërim për censurë publike;

c) të vendosë një gjobë në një shumë të tillë por që në çdo rast nuk i kalon të 10 mijë lekët.

ç) të pezullojë apo revokojë licencën e dhënë sipas kreut 4;

Neni 65
Transferimet e letrave me vlerë

1. Pavarësisht nga kushtet e ligjit nr. 7638, datë 19.11.1992 “Për shoqëritë tregtare”, Komisioni mundet që në lidhje me letrat me vlerë të cilat janë të listuara apo të propozuara për t’u listuar, në bazë të rregullave, të përcaktojë një kusht për të lejuar evidentimin dhe transferimin e pronësisë mbi letrat me vlerë pa nevojën e ndonjë dokumenti me shkrim.

2. Rregullat e përcaktuara sipas pikës 1 të këtij neni:

a) mund të vendosin kushte për procedurat e regjistrimit dhe transferimin e të drejtave mbi letrat me vlerë;

b) mund të vendosin kushte për rregullimin e këtyre procedurave dhe personave që janë përgjegjës për apo të përfshirë në operacionet e tyre;

c) përmbajnë disa masa sigurie të përcaktuara si të përshtatshme për mbrojtjen e investitorëve dhe për të siguruar moskufizimin, shtrembërimin apo parandalimin e konkurrencës;

ç) mund të përfshijnë kushte të tjera shtesë, të rastësishme ose të përkohshme, ashtu siç mund të gjykohen si të nevojshme ose të këshillueshme.

3. Në këtë nen, me letra me vlerë “të listuara” do të nënkuptohen letrat me vlerë të cilat janë të kuotuara, të listuara apo të pranuara për t’u tregtuar në një treg zyrtar të letrave me vlerë.

Neni 66
Rregullat

1. Komisioni mund të vendosë rregulla për apo në lidhje me ndonjë çështje që sipas këtij ligji kërkohet apo lejohet të përshkruhet, apo që është e nevojshme ose e përshtatshme të përshkruhet për siguruar zbatueshmërinë e këtij ligji.

2. Pa paragjykuar pikën 1 të këtij neni, Komisioni mund të vendosë rregulla që kërkojnë licencimin e agjencive të pastrimit të llogarive, depozituesve të letrave me vlerë dhe personave që kryejnë regjistrimin e letrave me vlerë apo shërbimet e ruajtjes së tyre.

Neni 67
Njoftimet udhëzuese

Komisioni, herë pas here, mund të nxjerrë njoftime, buletine udhëzuese, këshilla apo vendime të tjera rregulluese që ai i konsideron të nevojshme apo të dëshirueshme për administrimin e këtij ligji.

Neni 68

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.1416, datë 20.3.1996 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Sali Berisha